

Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 12, 2026

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2026:5575](#) 10-06-2026

Omgevingsvergunning/Brunssum

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2026:5029](#) 09-06-2026

Omgevingsvergunning/Hilvarenbeek

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2026:4860](#) 01-06-2026

Omgevingsvergunning/Moerdijk

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2026:5306](#) 29-05-2026

Omgevingsvergunning/Kerkrade

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2026:3630](#) 29-05-2026

Omgevingsvergunning/Meerijstad

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2026:3621](#) 28-05-2026

Handhaving/Noord-Brabant

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2026:4677](#) 21-05-2026

Omgevingsvergunning/Breda

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2026:4671](#) 17-04-2026

Omgevingsvergunningen/Amsterdam

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2026:2437](#) 29-04-2026

Last onder dwangsom/Waterschap Drents Overijsselse Delta

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Hilvarenbeek

Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) voor wijzigen functie gebouw. Advies gedeputeerde staten en vervallen voorschrift. Passeren gebrek. Evenwichtige toedeling van functies aan locaties en toetsing artikelen provinciale omgevingsverordening. Negatieve gevolgen fictieve benutting mogelijkheden tijdelijk deel omgevingsplan.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Hilvarenbeek (het college) heeft een omgevingsvergunning verleend voor het wijzigen van de functie van een gebouw. Met het bestreden besluit op het bezwaar van eisers is het college bij dat besluit gebleven, onder aanvulling van de motivering en wijziging van de voorschriften.

Rechtsvragen

1. Heeft het college de afwijking van het advies van GS (laten vervallen voorschrift) voldoende onderbouwd?
2. Hoe verhoudt toetsing aan de relevante artikelen uit de provinciale verordening zich tot de beoordeling van het criterium 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties'?

Uitspraak

1. De rechtbank overweegt dat het college GS om advies heeft gevraagd met betrekking tot de aanvraag op grond van artikel 16.15a, onder d en artikel 16.16 van de Omgevingswet en artikel 4.25, eerste lid, onder g en artikel 4.37 van het Omgevingsbesluit, omdat het gaat om een geval van provinciaal belang waarvoor advies moet worden gevraagd aan GS indien een omgevingsvergunning wordt verleend. De gevallen waarin advies moet worden gevraagd aan GS zijn aangewezen in een besluit van 7 november 2023. Daaruit volgt dat als geval wordt aangewezen de omgevingsvergunning voor een bopa, voor zover daarop de instructieregels

van toepassing zijn zoals opgenomen in artikel 5.15 (Ruimte-voor-ruimtekevel) van de omgevingsverordening. Tevens volgt hieruit dat voor dat geval geen instemming is vereist.

De rechtbank stelt vast dat GS er in hun advies aan het college van uit zijn gegaan dat er een halve ruimte voor ruimte-titel á € 62.500 zou worden aangeschaft door vergunninghoudster en dat daaraan het voorschrift zou worden verbonden dat het uitbreiden van het bestaande gebouw of het bijbouwen van bijgebouwen niet is toegestaan. Door dit voorschrift in het bestreden besluit te laten vervallen, is het college afgeweken van het advies van GS. Hoewel het advies van GS in dit geval niet bindend is, moet een afwijking van dit advies blijkens de toelichting bij de aanwijzing wel zorgvuldig worden gemotiveerd door het college.

De rechtbank is van oordeel dat het college in het bestreden besluit de afwijking van het advies van GS door het laten vervallen van het voorschrift onvoldoende heeft onderbouwd. Het college heeft enkel de stelling van eisers in bezwaar dat het opnemen van een dusdanig voorschrift in een bopa niet is toegestaan overgenomen, zonder nader te motiveren waarom dat niet toegestaan zou zijn. Ook in het advies van de commissie, waarnaar het college in het bestreden besluit heeft verwezen, is hier geen motivering voor gegeven. De rechtbank is van oordeel dat sprake is van een motiveringsgebrek, maar de rechtbank passeert dit gebrek met toepassing van artikel 6:22 van de Awb, omdat eisers hierdoor niet zijn benadeeld. Daartoe overweegt de rechtbank dat het college tijdens de zitting alsnog heeft gemotiveerd waarom het voorschrift kan vervallen, namelijk omdat het een loze bepaling was die feitelijk niets toevoegde. Met het college is de rechtbank van oordeel dat de aanvraag van vergunninghoudster alleen betrekking heeft op de functiewijziging van het gebouw van 'maatschappelijk' naar 'wonen'. Die functiewijziging is door het college met de omgevingsvergunning toegestaan, maar het uitbreiden van het bestaande gebouw of het bijbouwen van bijgebouwen niet. Niet in geschil is dat vergunningvrij bouwen vanwege de ligging van het gebouw op het perceel niet mogelijk is. Als er een uitbreiding van het bestaande gebouw of een bijgebouw gewenst zou zijn, zou dat afzonderlijk moeten worden aangevraagd en zou er dus weer een nieuwe omgevingsvergunning voor een bopa moeten worden verleend, waar weer afzonderlijke rechtsmiddelen tegen openstaan. Gelet op deze aanvullende toelichting kon het college naar het oordeel van de rechtbank in redelijkheid afwijken van het advies van GS.

Daar komt nog bij dat in de voorschriften bij de verleende omgevingsvergunning ook is opgenomen dat het perceel om de woning als tuin bij de woning mag worden gebruikt, hetgeen eveneens impliceert dat het uitbreiden van het bestaande gebouw of het bijbouwen van bijgebouwen niet is toegestaan.

2. De vraag die in het kader van deze procedure moet worden beantwoord, is of het college zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de omgevingsvergunning voldoet aan het criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. 'Evenwichtige toedeling' is een open norm en het bevoegd gezag heeft beleidsruimte om deze in te vullen. Beoogd is om aan te sluiten bij het criterium 'goede ruimtelijke ordening' dat gold onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). De bestuursrechter oordeelt niet zelf of verlening van de omgevingsvergunning in overeenstemming is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De bestuursrechter beoordeelt aan de hand van de beroepsgronden of het besluit in overeenstemming is met het recht. Daarbij kan aan de orde komen of de nadelige gevolgen van het besluit onevenredig zijn in verhouding tot de met de verlening van de omgevingsvergunning te dienen doelen.

De rechtbank volgt partijen in hun uitgangspunt dat de toetsing aan de relevante artikelen van de omgevingsverordening (artikelen 5.7, 5.12, 5.14, vierde lid en 5.15) in dit geval samenvalt met de beoordeling van de evenwichtige toedeling van functies aan locatie.

De rechtbank is van oordeel dat het college zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de omgevingsvergunning voldoet aan het criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Op grond van het tijdelijke deel van het omgevingsplan is gebruik als fysiotherapiepraktijk op deze locatie rechtstreeks toegestaan. Dat betekent dat de dagelijkse bezoeken van patiënten en de verkeersbewegingen en parkeermomenten die dat met zich meebrengt door de planwetgever ruimtelijk aanvaardbaar zijn geacht. Dat gebruik wordt niet beperkt tot bepaalde werkuren en/of werkdagen en is planologisch dus ook toegestaan in de avonduren en weekenden. Dat de fysiotherapiepraktijk op dit moment feitelijk door vergunninghoudster slechts beperkt wordt geëxploiteerd vanuit het gebouw is niet relevant voor de beoordeling die het college moet maken. Bij de beoordeling van de aanvraag kan het college op grond van vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) ook de negatieve gevolgen meewegen die kunnen worden veroorzaakt door de fictieve benutting van de mogelijkheden die het tijdelijke deel van het omgevingsplan nu al biedt (zie ABRvS 18 december 2024, ECLI:NL:RVS:2024:5243 (r.o. 3.1)). Gelet hierop kan de rechtbank eisers niet volgen in hun stelling dat het gebruik als levensloopbestendige woning zal leiden tot een intensivering van het gebruik van het gebouw en dus tot meer de overlast.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2026:5029

Zaaknummer: 25/5313

Wetsartikelen: 16.15a onder d Omgevingswet, 16.16 Omgevingswet, 4.25 lid 1 onder g Omgevingsbesluit, 4.37 Omgevingsbesluit en 6:22 Awb

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Brunssum

Omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit. Mogelijkheid buiten behandeling stellen aanvraag. Ruimtelijke onderbouwing. Beslisruimte. Onjuiste informatie participatietraject. Gesprek in de bezwaarfase. Herstel gebrek door organiseren benodigde participatie. Uitvoerbaarheid en flora- en fauna-activiteit.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum (het college) heeft een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit (bouwen) en een buitenplanse omgevingsplanactiviteit verleend voor het transformeren van een kantoor naar een appartement. Met het bestreden besluit op het bezwaar van verzoeker is het college bij verlening van de omgevingsvergunning gebleven. Verzoeker heeft daartegen beroep ingesteld en de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen.

Rechtsvragen

1. Had het college aanleiding moeten zien om de aanvraag buiten behandeling te stellen, omdat de ruimtelijke onderbouwing na de gestelde termijn is aangeleverd?
2. Had het college het bestreden besluit moeten herroepen en de aanvraag buiten behandeling moeten stellen, vanwege het ontbreken van de vereiste participatie?
3. Staat een flora- en fauna-activiteit de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning in de weg?

Uitspraak

1. De voorzieningenrechter overweegt dat uit artikel 4:5, eerste lid, onder c, van de Awb volgt dat het bestuursorgaan kan besluiten de aanvraag niet te behandelen indien de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanvraag of voor de

voorbereiding van de beschikking, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad de aanvraag binnen een door het bestuursorgaan gestelde termijn aan te vullen. Hieruit volgt dat het college de aanvraag buiten behandeling kan stellen, maar niet dat het college de aanvraag ook buiten behandeling moet stellen. Het college heeft in het na afloop van de termijn alsnog aanleveren van de ruimtelijke onderbouwing geen grond gezien om de aanvraag buiten behandeling te stellen en het maken van die keuze valt naar het oordeel van de voorzieningenrechter binnen de beslisruimte die aan het college op grond van de Awb toekomt als het gaat om wel of niet behandelen van een vergunningaanvraag. Deze grond slaagt dus niet.

2. Het uitgangspunt onder de Ow is dat het bieden van participatiemogelijkheden door de initiatiefnemer voorafgaand aan het indienen van een aanvraag om een omgevingsvergunning vrijwillig is. Een aanvraagvereiste is wel dat moet worden aangegeven of participatie heeft plaatsgevonden en zo ja, wat hiervan de resultaten zijn (artikel 16.55, zesde lid, van de Ow in samenhang gelezen met artikel 7.4, eerste lid, van de Omgevingsregeling). De gemeenteraad kan echter gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is voorafgaande aan een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (dit is geregeld in artikel 16.55, zevende lid, van de Ow). De gemeenteraad van Brunssum heeft alle buitenplanse initiatieven aangemerkt als gevallen waarin participatie verplicht is ('Aanwijzing verplichte participatie voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten' van 26 september 2023). Participatie was dus verplicht bij deze aanvraag. De wetgever heeft niet bepaald wanneer er bij verplichte participatie sprake is van voldoende participatie.

In de ruimtelijke onderbouwing bij de aanvraag is aangegeven dat vergunninghouder bij directe burens zijn plan heeft toegelicht en dat deze burens positief of neutraal hebben gereageerd. De bovenbuur (verzoeker) zou het bouwplan een goed idee vinden. Bij de andere buurtbewoners heeft vergunninghouder brieven in hun brievenbus gedaan en daarop heeft hij geen reactie gekregen.

De voorzieningenrechter overweegt dat het aannemelijk is dat door vergunninghouder onjuiste informatie in de aanvraag is verstrekt. Het lijkt er sterk op dat er voorafgaand aan de vergunningaanvraag door vergunninghouder geen participatietraject is gevoerd, omdat drie belanghebbenden/omwonenden los van elkaar het standpunt hebben ingenomen dat zij niet zijn benaderd. Dit in tegenstelling tot wat vergunninghouder in de aanvraag heeft verklaard. Het college is dit in de bezwaarfase ook duidelijk geworden. Het college heeft daarom gemeend in de bezwaarfase een gesprek te laten plaatsvinden met onder andere vergunninghouder en verzoeker over de bezwaren die verzoeker tegen het bouwplan heeft. Van dit gesprek is een verslag gemaakt en dat verslag is door het college bij de beslissing op

bezwaar betrokken.

De voorzieningenrechter overweegt dan ook dat het college in de bezwaarfase het gebrek in de participatie in de aanvraagfase heeft hersteld door alsnog de benodigde participatie te organiseren in het kader van de heroverweging in bezwaar en dus niet ervoor te kiezen om alsnog de omgevingsvergunning te herroepen en de aanvraag buiten behandeling te stellen. Daarom ziet de voorzieningenrechter geen reden om het bestreden besluit hierom te schorsen.

3. De voorzieningenrechter overweegt dat het college in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties ook moet motiveren waarom een flora- en fauna-activiteit niet op voorhand aan de uitvoerbaarheid van de omgevingsvergunning in de weg staat.

De voorzieningenrechter stelt vast dat in de ruimtelijke onderbouwing behorende bij de verleende omgevingsvergunning is gemotiveerd dat gezien de beperkte inpandige verbouwingswerkzaamheden en de aanpassing van de voorgevel van slechts één woning geen sprake zal zijn van een relevante verstoring van beschermde flora en fauna. Ter plaatse van de huidige voorgevel is met name sprake van grote glaspartijen en het beperkte geveldeel wat uit metselwerk bestaat bevat geen open stootvoegen. Met andere woorden: de voorgevel is niet geschikt voor het huisvesten van vleermuizen. De voorzieningenrechter kan deze toelichting volgen. Verzoeker heeft bovendien niet met stukken onderbouwd dat er desondanks vleermuizen in de voorgevel aanwezig zijn, maar enkel gesteld dat door zijn gemachtigde vleermuizen in de omgeving van het pand zijn waargenomen.

Op zitting heeft verzoeker verder aangegeven dat de vleermuizen in ieder geval op en in de overige gevels van het pand aanwezig zijn en dat door de bouwwerkzaamheden trillingen zullen ontstaan waardoor hun verblijfplaats wordt verstoord. Ook hier geldt dat verzoeker dit enkel stelt zonder enige onderbouwing hiervan. Naar de huidige stand van zaken was het college niet gehouden om verder onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen op of in de overige gevels van het perceel te doen. Het beperkte bouwplan en het ontbreken van enige informatie over de daadwerkelijke aanwezigheid van vleermuizen geeft daarvoor geen aanleiding. De voorzieningenrechter is dan ook van oordeel dat niet aannemelijk is dat sprake is van een flora- en fauna-activiteit die aan de (uitvoerbaarheid van de) gevraagde omgevingsvergunning in de weg staat.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 10-06-2026

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2026:5575

Zaaknummer: ROE 26/919

Wetsartikelen: 4:5 lid 1 onder c Awb, 16.55 lid 6 en 7 Omgevingswet en 7.4 lid 1 Omgevingsregeling

RECHTSPRAAK

Handhaving/Noord-Brabant

Ow, directe handhaving op basis van de specifieke zorgplicht voor een milieubelastende activiteit.

Casus

Het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant heeft lasten onder dwangsom opgelegd aan een afvalstoffenbedrijf. Het bedrijf dient het nog aanwezige shredderresidu te verwijderen en ervoor te zorgen dat het gebruikte bluswater/koelwater niet in de bodem komt. De lasten zijn gebaseerd op de specifieke zorgplicht voor de milieubelastende activiteit uit artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

In het depot met shredderresidu van het bedrijf is eerder brand ontstaan, die het bedrijf zelf heeft geblust. Op het terrein van het bedrijf werd shredderresidu (circa 40.000 m³) opgeslagen, volgens het college is hierbij als gevolg van broei een brandonveilige situatie ontstaan.

Rechtsvragen

1. Wanneer kan bij een bedrijf dat beschikt over een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit worden gehandhaafd op basis van de specifieke zorgplicht?
2. Wanneer is directe handhaving op basis van de specifieke zorgplicht mogelijk?
3. Was in dit geval sprake van een evidente schending van de specifieke zorgplicht?

Uitspraak

1. De rechtbank stelt voorop dat eiseres beschikt over een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Handhaving van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Bal komt in dat geval alleen in beeld als de omgevingsvergunning geen specifieke voorschriften bevat voor een bepaald milieuaspect, bij ongebruikelijke activiteiten, in bijzondere omstandigheden, of als de (doel- en middel)voorschriften ontoereikend zijn om de nadelige gevolgen in voldoende

mate te voorkomen. Uit een oogpunt van rechtszekerheid moet deze aanvullende werking van de specifieke zorgplicht naar het oordeel van de rechtbank beperkt worden opgevat als voor een bepaald milieuaspect specifieke (doel- of middel)voorschriften zijn gesteld en een vergunninghouder de activiteiten op de gebruikelijke wijze uitoefent. Een overtreding op grond van de specifieke zorgplicht in artikel 2.11 Bal kan naar het oordeel van de rechtbank alleen aan de orde zijn als hetzelfde resultaat niet kan worden bereikt met een voorschrift dat al aan de omgevingsvergunning is verbonden.

2. Directe handhaving op de specifieke zorgplicht is naar het oordeel van de rechtbank mogelijk bij evidente overtredingen. De activiteit moet evident in strijd zijn met de zorgplicht in artikel 2.11 van het Bal. Daarvan is sprake in situaties waarin het handelen of nalaten van degene die de activiteit verricht onmiskenbaar in strijd is met de zorgplicht. Directe handhaving van het overtreden van de specifieke zorgplicht is niet gerechtvaardigd als de betrokkene redelijkerwijs niet kon weten wat in het concrete geval een goede invulling is van de specifieke zorgplicht. De rechtbank wijst ter onderbouwing op de wetsgeschiedenis van de Omgevingswet en het Bal.

3. Naar het oordeel van de rechtbank was ten tijde van het dwangsbesluit van 2 april 2025 sprake van een evidente schending van de specifieke zorgplicht in artikel 2.11 van het Bal. Hierbij neemt de rechtbank het volgende in aanmerking.

Bij de op 8 en 20 november 2024 gehouden controle is geconstateerd dat de maximaal toegestane opslaghoogte van afvalstoffen op het buitenterrein werd overschreden en dat vrijkomende afvalstoffen (waaronder shredderresidu) onvoldoende werden gescheiden en gescheiden bewaard. Hierdoor is een brandonveilige situatie en ook daadwerkelijk brand ontstaan in de partijen shredderresidu die afkomstig zijn van het bedrijf [naam] van eiseres. Ook op 14 februari 2025 zijn sporen van brand en broei geconstateerd. Tijdens het gesprek dat toen heeft plaatsgevonden tussen de toezichthouders van de ODZOB en de heren [naam] en [naam] hebben zij samen de conclusie getrokken dat afvoer de enige oplossing is in het geval van deze grootschalige opslag.

Na de verkoop van [naam] op 18 februari 2025, is eiseres met de hierdoor vrijgekomen financiële middelen op 24 februari 2025 begonnen met het afvoeren van shredderresidu. Daarna zijn er nog branden geweest in het shredderresidu op 14 en 15 maart 2025, ten gevolge waarvan (nog meer) verontreiniging van zowel lucht, bodem als (riool)water heeft kunnen plaatsvinden. Gelet op het voorgaande heeft het college terecht overwogen dat de opslag van shredderresidu, afkomstig van eiseresses toenmalige bedrijf [naam], de broei en vervolgens de branden die erin zijn ontstaan, gepaard gaan met geuremissie en rookontwikkeling. Via de

lucht zijn schadelijke stoffen in de leefomgeving terechtgekomen. Ook heeft het college terecht overwogen dat blus/koelwater van het residu in de bodem infiltreert en dat via die route schadelijke – zo niet zeer zorgwekkende – stoffen in de bodem terecht zijn gekomen en/of terechtkomen en dat het water buiten de inrichting weglekt.

Hiermee staat naar het oordeel van de rechtbank vast dat de opslag van het aanwezige shredderresidu nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft opgeleverd en een groot risico blijft opleveren voor de fysieke leefomgeving. In de gegeven omstandigheden was evident dat de partijen shredderresidu die aanwezig waren in november 2024 zo spoedig mogelijk hadden moeten worden afgevoerd. Dat was ten tijde van het dwangsombesluit op 2 april 2025 nog niet gerealiseerd. Het college heeft dan ook tot de conclusie mogen komen dat eiseres evident in strijd heeft gehandeld met de specifieke zorgplicht in artikel 2.11 van het Bal. Dat betekent dat het college bevoegd was een last onder dwangsom op te leggen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 28-05-2026

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2026:3621

Zaaknummer: 25/3118 en 25/3647

Wetsartikelen: 2.11 Bal

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Meierijstad

***Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
Evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
Waterhuishoudkundige aspecten. Artikelen 8.ob en 5.37 Besluit
kwaliteit leefomgeving. Wateroverlast. Waterafvoervoorzieningen.***

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Meierijstad heeft de bouw van seniorenwoningen in afwijking van het omgevingsplan vergund (buitenplanse omgevingsplanactiviteit). Met het bestreden besluit op het bezwaar van eiser is het college bij dat besluit gebleven.

Eiser voert aan dat het college bij de vergunningverlening onvoldoende kenbaar rekening heeft gehouden met de door hem gevreesde toename van wateroverlast. Daarnaast voert hij aan dat het onvoldoende is geborgd dat de ontwikkellocatie hydrologisch neutraal wordt uitgevoerd.

Rechtsvraag

Heeft het college bij verlening van de omgevingsvergunning voldoende rekening gehouden met de door eiser gevreesde toename van wateroverlast? En is voldoende geborgd dat de ontwikkellocatie hydrologisch neutraal wordt uitgevoerd?

Uitspraak

Het gaat in deze zaak om de vergunning van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het college mag een buitenplanse omgevingsplanactiviteit alleen vergunnen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Bij het bepalen of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, moet het college ook kijken naar de waterhuishoudkundige aspecten van de te vergunnen activiteit. Dat valt niet alleen binnen de algemene toets van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar daartoe is het college ook verplicht op grond van de instructieregel van artikel 5.37 van het Besluit kwaliteit

leefomgeving (Bkl). Aan deze instructieregel moet het college bij het vergunnen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit op grond van artikel 8.ob van het Bkl ook toetsen. In artikel 5.37 van het Bkl staat dat in een omgevingsplan rekening moet worden gehouden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen.

Het college heeft beoordelingsruimte bij het wegen van de waterbelangen in de beoordeling van de evenwichtigheid van de toedeling van functies aan locaties. Daarbij geldt in het algemeen dat een ontwikkeling niet hoeft te voorzien in een oplossing voor eventuele bestaande wateroverlast. Wel moet het college zich ervan verzekeren dat het plan niet leidt tot een onaanvaardbare toename van wateroverlast ter plaatse van de naburige percelen. Als daarvoor vereist is dat er waterafvoervoorzieningen worden gerealiseerd, dan moeten deze voldoende zijn verzekerd in de vergunningverlening. Dit is vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling). Deze maatstaf is bijvoorbeeld – met verwijzing naar andere uitspraken – terug te vinden in de uitspraak van de Afdeling van 16 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1708, overweging 33.2.

(...)

De rechtbank constateert echter dat de genoemde maatregelen weliswaar in de watertoets zijn gesuggereerd en ook in de bouwtekeningen zijn genoemd, maar dat deze maatregelen als zodanig niet zijn vergund omdat ze – zoals het college heeft erkend – niet vergunningplichtig zijn. De vergunning bevat ook geen concrete voorschriften die de uitvoering van deze maatregelen verzekeren. De vergunning bevat weliswaar een voorschrift met de inhoud dat het ontwerp met de exacte locatie en oppervlakte van de te plaatsen infiltratiekratten vóór plaatsing ter goedkeuring aan de gemeente wordt aangeboden, maar daarmee is niet gegarandeerd dat de plaatsing van de kratten daadwerkelijk plaats zal vinden en dat de waterberging goed zal worden onderhouden. Evenmin is verzekerd dat de overige voorgenomen maatregelen worden gerealiseerd. Ook blijft onduidelijk of een overstortvoorziening noodzakelijk is voor het borgen van de hydrologische neutraliteit.

Het bestreden besluit is dus in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel genomen voor zover het college heeft nagelaten om vergunningvoorschriften op te nemen die de hydrologische neutraliteit van de ontwikkeling verzekeren. De rechtbank zal het college in de gelegenheid stellen om dit gebrek te herstellen. Het college moet bezien hoe deze voorschriften moeten worden geformuleerd. Daarbij moet het college ten aanzien van de ophoging concretiseren welke mate van ophoging aanvaardbaar is en ten aanzien van de overstortvoorziening beoordelen of deze noodzakelijk is.

Naar het oordeel van de rechtbank voert eiser terecht aan het college in het bestreden besluit

onvoldoende oog heeft gehad voor de toename van wateroverlast die eiser van de openbare weg ervaart. Op basis van de toelichtingen van eiser en de vergunninghouder – die door het college niet inhoudelijk zijn weersproken – kan niet worden uitgesloten dat de ontwikkeling van de seniorenwoningen onder uitzonderlijke weersomstandigheden zou kunnen leiden tot een verergering van de bestaande wateroverlast op het perceel van eiser. Het college heeft deze omstandigheid niet kenbaar in zijn afweging betrokken, maar heeft volstaan met een handhaving van zijn verweer dat de ontwikkeling hydrologisch neutraal wordt uitgevoerd en dat dit uit de watertoets blijkt. De hydrologische neutraliteit van het ontwikkelperceel staat echter los van de vraag of de ontwikkeling op een andere wijze leidt tot een onaanvaardbare toename van wateroverlast ter plaatse van de naburige percelen, zoals op de wijze waarop eiser dit heeft omschreven. De watertoets gaat hier niet op in. Daarom kon het college niet volstaan met een verwijzing naar de watertoets. De door eiser gevreesde verstoring van de waterhuishouding is wel een aspect dat het college kenbaar in zijn beoordeling van de evenwichtigheid van toedeling van functies aan locaties moet betrekken. De motivering van het bestreden besluit schiet dus tekort.

Het college zal ook op dit punt in de gelegenheid worden gesteld om het gebrek te herstellen. Dat kan het college doen door op kenbare wijze de aanvaardbaarheid te beoordelen van het door eiser aangevoerde risico op een verergering van de reeds ervaren overlast. Daarbij ligt het op de weg van het college om ook het standpunt van de vergunninghouder te betrekken dat het door eiser aangevoerde risico van verstoring zich slechts onder uitzonderlijke omstandigheden voor zal doen en dat de invloed van de bouw van de seniorenwoningen op de bestaande overlast van de openbare weg ook dan beperkt zal zijn.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 29-05-2026

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2026:3630

Zaaknummer: 25/3651

Wetsartikelen: 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet, 8.ob Besluit kwaliteit leefomgeving en 5.37 Besluit kwaliteit leefomgeving

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Kerkrade

Omgevingsvergunning binnenplanse omgevingsplanactiviteit. Participatie. Uit de toepasselijke wettelijke bepalingen volgt dat – als participatie heeft plaatsgevonden – inzichtelijk moet worden gemaakt hoe deze participatie is vormgegeven en wat daarvan de resultaten waren, niet dat het participatietraject moet leiden tot een voor alle betrokkenen gewenste uitkomst.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Kerkrade (het college) heeft een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit verleend voor het bouwen van een kunstwerk. Eisers hebben tegen dit besluit bezwaar gemaakt. Met de beslissing op bezwaar (het bestreden besluit) is het college bij vergunningverlening gebleven.

Eisers voeren onder meer aan dat van participatie in feite geen sprake is geweest omdat zij pas na de publicatie van de vergunning over het plan zijn geïnformeerd. Daarnaast betogen eisers dat in de aanvraag weliswaar is vermeld dat participatie heeft plaatsgevonden, maar dat daarin niet is toegelicht op welke wijze die participatie heeft plaatsgevonden en op welke manier derden daarbij zijn betrokken. Volgens eisers kleeft er daarom aan de aanvraag een gebrek en had het college de aanvraag om die reden buiten behandeling moeten stellen.

Rechtsvraag

Is gelet op het participatietraject sprake van een gebrek bij de aanvraag, zodat deze buiten behandeling gesteld had moeten worden?

Uitspraak

Uit artikel 16.55, zesde lid, van de Omgevingswet in samenhang met artikel 7.4, eerste lid, van de Omgevingsregeling volgt dat het bieden van participatie door de aanvrager van de omgevingsvergunning voorafgaand aan het indienen van die aanvraag, vrijwillig is. De

aanvrager moet wel kenbaar maken of participatie heeft plaatsgevonden en wat de resultaten hiervan waren. Naar het oordeel van de rechtbank is aan die vereisten voldaan. Bij de vergunningaanvraag is namelijk het akoestisch onderzoek gevoegd. Daarin staat dat omwonenden zijn betrokken bij de geluidsproef van 22 april 2025. Ook het resultaat daarvan is kenbaar gemaakt, namelijk dat het geluidsniveau met 10 dB(A) is verlaagd. Dat het participatietraject niet heeft geleid tot het wegnemen van de bezwaren van eisers leidt niet tot het oordeel dat vergunninghoudster niet heeft voldaan aan de op hem rustende verplichtingen met betrekking tot participatie. Uit de toepasselijke wettelijke bepalingen volgt immers slechts dat – als participatie heeft plaatsgevonden – inzichtelijk moet worden gemaakt hoe deze participatie is vormgegeven en wat daarvan de resultaten waren, niet dat het participatietraject moet leiden tot een voor alle betrokkenen gewenste uitkomst.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 29-05-2026

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2026:5306

Zaaknummer: ROE 25/2411 en ROE 25/2584

Wetsartikelen: 16.55 lid 6 Omgevingswet, 7.4 lid 1 Omgevingsregeling en 8.0a lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Breda

Omgevingsvergunning binnenplanse omgevingsplanactiviteit. Aan de omgevingsvergunning verbonden voorschrift over landschappelijke inpassing is in strijd met de planregels. Het college diende in dit geval te beoordelen of het bouwplan in overeenstemming is met het omgevingsplan. Een uitvoerbaarheidstoets over flora en fauna maakt hier geen onderdeel van uit. De vraag of wordt voldaan aan de specifieke zorgplicht van artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving staat los van de beoordeling van de aangevraagde omgevingsvergunning.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Breda (het college) heeft een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit verleend voor de bouw van een woning. Verzoekers zijn het hier niet mee eens en hebben – naast hun bezwaar – de voorzieningenrechter verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

Verzoekers betogen dat het college de omgevingsvergunning niet kon verlenen gelet op de vereiste landschappelijke inpassing zoals bedoeld in artikel 4.3 en 4.6 van het bestemmingsplan. Zij stellen verder dat de zorgplicht in het kader van beschermde flora en fauna niet is nageleefd. In verband met flora- en fauna-activiteiten had bij de vergunningverlening een uitvoerbaarheidstoets moeten plaatsvinden.

Rechtsvragen

1. Is het aan de vergunning verbonden voorschrift in overeenstemming met de planregels?
2. Had het college in dit geval een uitvoerbaarheidstoets ten aanzien de flora- en fauna-activiteit moeten verrichten?

Uitspraak

1. De voorzieningenrechter volgt het college niet in zijn betoog. Het aan de vergunning verbonden voorschrift, waarin wordt uitgegaan van landschappelijke inpassing binnen twee jaar na grondoverdracht, is naar het oordeel van de voorzieningenrechter in strijd met de planregels. Uit de planregels volgt duidelijk dat de landschappelijke inpassing voorafgaand aan de bouw gerealiseerd moet zijn en uiterlijk binnen twee jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan. Die tweejaarstermijn is inmiddels verstreken en tussen partijen is niet in geschil dat er binnen die termijn geen landschappelijke inpassing is gerealiseerd. Verder vereist de planregel, nu een vergunning is verleend voor het bouwen van een woning, dat eerst aan de verplichting tot landschappelijke inpassing moet zijn voldaan voordat met de bouw mag worden begonnen. Het aan de vergunning verbonden voorschrift laat, waarmee de termijn nog eens met twee jaar wordt verlengd, is in strijd met de planregel. Het bestemmingsplan kent geen bevoegdheid toe aan het college om de in de planregel opgenomen termijn te verlengen, zoals het college ter zitting ook heeft erkend.

Het voorgaande betekent echter niet dat de omgevingsvergunning daarom niet verleend kon worden. Wel is de voorzieningenrechter van oordeel dat op dit moment aan het bestreden besluit een gebrek kleeft, namelijk een met het bestemmingsplan strijdig voorschrift. Dit gebrek kan worden hersteld in de beslissing op bezwaar of eerder door wijziging van het bestreden besluit. Om dit gebrek te herstellen moet het aan de vergunning verbonden voorschrift worden aangepast, in die zin dat vóór aanvang van de bouw van de woning moet zijn voldaan aan een vereiste van landschappelijke inpassing. Zonder een dergelijk voorschrift zou feitelijk sprake zijn van een afwijking van het bestemmingsplan, terwijl daarvoor geen afzonderlijke vergunning is verleend.

De voorzieningenrechter ziet geen aanleiding om het bestreden besluit gelet op het geconstateerde gebrek te schorsen. (...)

2. De voorzieningenrechter is verder van oordeel dat het college terecht niet op voorhand de uitvoering van de aangevraagde vergunning heeft beoordeeld. Dit betreft de door verzoekers bedoelde uitvoerbaarheidstoets. Onder de Ow zijn veel aspecten van uitvoerbaarheid geregeld via algemene regels, waarbij het zwaartepunt deels is verschoven van voorafgaande vergunningverlening naar toezicht en handhaving achteraf. Het college diende in dit geval te beoordelen of het aangevraagde bouwplan in overeenstemming is met het omgevingsplan. Anders dan verzoekers betogen, maakt een uitvoerbaarheidstoets ten aanzien van flora en fauna daarvan geen onderdeel uit. Dat zou anders kunnen zijn bij een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Uitvoerbaarheid kan daarbij een rol spelen in het kader

van de beoordeling van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Van een dergelijke situatie is hier echter geen sprake.

Voor zover verzoekers betogen dat de specifieke zorgplicht van artikel 11.27 van het Bal niet is nageleefd en dat daaruit ook zou blijken dat een uitvoerbaarheidstoets vereist is, volgt de voorzieningenrechter hen daarin niet. Deze bepaling ziet op de uitvoering van activiteiten en de naleving van regels. De vraag of aan die zorgplicht wordt voldaan, staat los van de beoordeling van de aangevraagde omgevingsvergunning. Eventuele handhaving daarvan ligt bovendien niet bij het college als bevoegd gezag.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 21-05-2026

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2026:4677

Zaaknummer: BRE 26/1868

Wetsartikelen: 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet, 8.0a lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving en 11.27 Besluit activiteiten leefomgeving

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunningen/Amsterdam

Bij de aanvraag om de wijzigingsvergunning is participatie een aanvraagvereiste geworden. Dit was nog niet het geval ten tijde van de twee omgevingsvergunningen, waarop de wijzigingsvergunning betrekking heeft. Gelet op het bijzondere verloop van de procedures en het feit dat betrokkenen reeds op de hoogte waren van de bouwplannen en het al bekend was dat zij het er niet mee eens waren, heeft het college zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat voldoende aan participatie is gedaan.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam (het college) heeft op 20 juli 2018 een omgevingsvergunning verleend voor het veranderen en vergroten van een pand door het maken van een dakopbouw (als vierde verdieping) en het veranderen van de indeling op de derde verdieping. Tegen deze vergunning zijn geen rechtsmiddelen aangewend.

Met het bestreden besluit 1 van 4 oktober 2023 heeft het college naar aanleiding van het bezwaar van vergunninghouder het primaire besluit tot weigering van een omgevingsvergunning herroepen en alsnog de gevraagde vergunning verleend. Deze vergunning heeft betrekking op het maken van een dakopbouw bovenop de vierde verdieping van een pand.

Met een besluit van 18 september 2024 heeft het college aan vergunninghouder op grond van de Omgevingswet (Ow) een omgevingsvergunning verleend voor het wijzigen van de reeds verleende omgevingsvergunningen van 20 juli 2018 en 4 oktober 2023 voor een dakverdieping als vierde verdieping en daar bovenop een dakopbouw (legalisatie). Het college heeft de omgevingsvergunning verleend voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit (bouwwerken), een buitenplanse omgevingsplanactiviteit en een technische bouwactiviteit. Eisers hebben tegen dit primaire besluit bezwaar gemaakt. Met het bestreden besluit 2 van

12 augustus 2025 heeft het college het bezwaar ongegrond verklaard en de omgevingsvergunning van 18 september 2024 in stand gelaten.

Tegen de bestreden besluiten 1 en 2 is beroep ingesteld bij de rechtbank. Eisers voeren aan dat ten onrechte geen participatie heeft plaatsgevonden voordat de omgevingsvergunning van 18 september 2024 is verleend.

Rechtsvraag

Is voldoende aan participatie gedaan?

Uitspraak

Voor de gemeente Amsterdam heeft de gemeenteraad vastgelegd dat bij alle omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten verplicht aan participatie moet worden gedaan. Zie artikel 16.55, zevende lid, van de Omgevingswet en het 'Aanwijzingsbesluit adviesrecht en verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsactiviteiten gemeente Amsterdam' van 10 november 2022 (het Aanwijzingsbesluit). De wijze waarop of met wie die participatie moet plaatsvinden, staat niet in het Aanwijzingsbesluit. Op grond van het Aanwijzingsbesluit zelf zou elke vorm van participatie voldoende zijn. De rechtbank stelt voorop dat in die gevallen dat participatie verplicht is gesteld, de participatie wel enige betekenis moet hebben. Anders zou het verplicht stellen van participatie weinig zinvol zijn. Het hangt vervolgens af van de aard van het project en de impact op de omgeving wat er in redelijkheid aan participatie gedaan moet worden. Het is in eerste instantie aan het college om te beoordelen of de initiatiefnemer in redelijkheid heeft kunnen volstaan met de verrichte participatie. Het beleidskader Participatie, de Participatiehandreiking van de gemeente Amsterdam en het VTH-Beleid Fysieke Leefomgeving 2024 geven inzicht in de wijze waarop participatie kan worden vormgegeven en welke gevolgen daaraan worden verbonden.

De rechtbank stelt vast dat pas bij de aanvraag om de wijzigingsvergunning participatie een aanvraagvereiste is geworden. Bij de (onherroepelijke) omgevingsvergunning van 20 juli 2018 en de omgevingsvergunning van 4 oktober 2023 was participatie nog niet verplicht. Voor zover het de wijzigingsvergunning van 18 september 2024 betreft, zit in het dossier een participatieverslag van 9 juli 2024. Uit het participatieverslag komt naar voren dat het om een initiatief gaat met beperkte gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Verder volgt uit het verslag dat er contact is geweest met de gemeente en dat besproken is dat bij dit soort bouwwerken een informatieavond niet van belang is, omdat niet de gehele straat hoeft te worden geïnformeerd. Lopende het vergunningentraject is de aanvraag gelet op de bezwaren van de omwonenden aangepast door het bouwplan aan beide kanten met 0,25 centimeter te

versmallen. Gelet op het bijzondere verloop van de procedures en het feit dat betrokkenen reeds op de hoogte waren van de bouwplannen en het al bekend was dat zij het er niet mee eens waren, heeft het college zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat voldoende aan participatie is gedaan. De beroepsgrond slaagt niet.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 17-04-2026

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2026:4671

Zaaknummer: AMS 23/6686 en AMS 25/5423

Wetsartikelen: 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet en 16.55 lid 7 Omgevingswet

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Moerdijk

Omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Binnenplanse afwijkingsbevoegdheid. Artikel 22.281 van het omgevingsplan en artikel 8.0a lid 1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Geen (deugdelijke) toets aan ETFAL.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Moerdijk (het college) heeft een omgevingsvergunning verleend voor het vestigen van een kinderopvang. Verzoeker heeft tegen dit besluit bezwaar gemaakt. Met het bestreden besluit op het bezwaar van verzoeker is de omgevingsvergunning in stand gebleven onder aanvullende motivering ten aanzien van de parkeerdruk.

Rechtsvragen

Wat is de betekenis van artikel 22.281 van het omgevingsplan in relatie tot toepassing van de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid? En heeft het college op een deugdelijke wijze getoetst of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties?

Uitspraak

Een activiteit die in strijd is met het bestemmingsplan en dus met het omgevingsplan wordt een omgevingsplanactiviteit genoemd. Dit volgt uit bijlage A behorend bij artikel 1.1 van de Omgevingswet, waarin het begrip 'omgevingsplanactiviteit' is gedefinieerd. Op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet is het verboden om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten. In het voorliggende geval is specifiek sprake van een binnenplanse omgevingsplanactiviteit. Zie artikel 22.280 van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. In het bestemmingsplan is namelijk in artikel 5.5.2 van het bestemmingsplan een bevoegdheid opgenomen waarmee het bevoegd gezag bij een omgevingsvergunning kan afwijken van het bepaalde in artikel 5.1, onder a, van het bestemmingsplan ten behoeve van het gebruik van de verdieping voor functies die zijn

toegestaan op de begane grond, mits aan een bepaald aantal voorwaarden is voldaan. Op de begane grond is onder meer een maatschappelijke voorziening toegestaan. Hier valt de buitenschoolse opvang onder.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan beoordelingsregels. Deze beoordelingsregels vormen het toetsingskader dat geldt wanneer het college de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit verleent. In artikel 8.0a, eerste lid, van het Bkl staat dat de omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit wordt verleend als de activiteit niet in strijd is met de regels die in het omgevingsplan zijn gesteld over het verlenen van de omgevingsvergunning. Uit artikel 22.281 van het omgevingsplan volgt echter dat deze verplichting als bevoegdheid gelezen moet worden. De wetgever heeft daarmee willen ondervangen dat vanwege artikel 8.0a, eerste lid, van het Bkl per 1 januari 2024 geen mogelijkheid meer bestaat (zoals onder het oude recht wel het geval was) om de omgevingsvergunning voor een activiteit die voldoet aan de binnenplanse beoordelingsregels uit het tijdelijk deel van een omgevingsplan, op andere gronden te kunnen weigeren. Hiermee is dus beoogd om het oude recht te continueren, met dien verstande dat vanaf 1 januari 2024 sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (etfal) in plaats van de onder het oude recht geldende norm van een goede ruimtelijke ordening. Dat betekent concreet dat het college de keuze heeft om zijn bevoegdheid tot afwijking van het omgevingsplan al dan niet te gebruiken. De voorzieningenrechter toetst of het college bij een afweging van de betrokken belangen redelijkerwijs tot zijn besluit heeft kunnen komen. Het college moet de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de beleidsruimte goed motiveren. Zie ook de uitspraak van de Afdeling van 13 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4624, waarin uitgebreider is stilgestaan bij artikel 22.281 van de bruidsschat.

(...)

De voorzieningenrechter overweegt dat onder het oude recht in het kader van de goede ruimtelijke ordening bij de toets daarvan aandacht moest worden besteed onder meer aan milieugevolgen en ruimtelijke aspecten, waaronder de aspecten geluid en verkeer c.q. parkeerdruk. De wetgever heeft bedoeld voor de invulling van het begrip etfal de onder het oude recht geldende norm van een goede ruimtelijke ordening te continueren. Dit betekent dat het college bij zijn besluitvorming ook milieugevolgen en ruimtelijke aspecten moest betrekken. De voorzieningenrechter stelt vast dat het college in het bestreden besluit geen aandacht heeft besteed aan de vraag of de aangevraagde activiteit past in een etfal. Het college wijst slechts naar de ruimtelijke onderbouwing voor de vraag of zij de etfal hebben overwogen. Dit is onvoldoende in het licht van de aangevoerde bezwaren. Een expliciete afweging, waarbij de toets van etfal wordt gedaan in het kader van de aangevoerde bezwaren ontbreekt in het

bestreden besluit. De voorzieningenrechter constateert ambtshalve dat dit een gebrek is in het bestreden besluit.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 01-06-2026

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2026:4860

Zaaknummer: 26/1914 en 26/1915

Wetsartikelen: 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet en 8.0a lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving

RECHTSPRAAK

Last onder dwangsom/Waterschap Drents Overijsselse Delta

Omdat de perceelsloot een, anders dan incidenteel aanwezige, watermassa is die in verbinding staat met ander oppervlaktewater moet het in dit geval worden aangemerkt als een oppervlaktewaterlichaam.

Casus

[Appellante] heeft een agrarisch bedrijf dat verschillende gewassen teelt op het perceel aan de [locatie] in Smilde. De hoofdtak van deze teelt bevat gewassen die een spoelbehandeling nodig hebben. Daarvoor staat op het zuidoostelijke deel van het perceel een spoelbassin. Langs de zuidwestelijke perceelgrens ligt een perceelsloot en aan de westzijde van het perceel ligt de primaire watergang WM-02-08_A, die in beheer van het waterschap is.

Op 24 februari 2021 heeft een toezichthouder van het dagelijks bestuur geconstateerd dat via een doorbraak in het bassin afvalwater naar de naastgelegen perceelsloot afstroomde. Naar aanleiding daarvan heeft het dagelijks bestuur [appellante] bij besluit van 28 juli 2021 gelast onder oplegging van een dwangsom om de overtredingen van artikel 2.1 en 3.102 van het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) en artikel 6.2 en/of 6.6 van de Waterwet te stoppen.

Naar aanleiding van een controlebezoek door de toezichthouder op 22 november 2021 bij [appellante] heeft het dagelijks bestuur zich op het standpunt gesteld dat [appellante] de last niet heeft nageleefd. Het heeft daarom bij besluit van 17 mei 2022 besloten tot invordering van de aan de last verbonden dwangsom van € 25.000.

[Appellante] is het niet eens met de opgelegde last en de invordering van de dwangsom. Zij betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het dagelijks bestuur bevoegd was om een last onder dwangsom op te leggen, omdat er geen overtreding van artikel 6.2 van de Waterwet is. Volgens [appellante] is de perceelsloot waarin het water uit het bassin is gestroomd geen oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de

Waterwet, zodat er alleen al hierom geen lozing van stoffen op een oppervlaktewaterlichaam heeft kunnen plaatsvinden zoals bedoeld in artikel 6.2 van de Waterwet.

Rechtsvraag

Gaat het om een oppervlaktewaterlichaam?

Uitspraak

Tussen partijen is niet in geschil dat op 24 februari 2021 het bassin op het perceel van [appellante] was doorgebroken en het afvalwater uit het bassin via een greppel naar de naastgelegen perceelsloot werd geloosd. Ook is niet in geschil dat watergang WM-02-08_A een oppervlaktewaterlichaam is.

De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat [appellante] vanaf haar perceel afvalwater heeft geloosd in een oppervlaktewaterlichaam. De rechtbank heeft in de stelling van [appellante] dat de verbinding tussen de perceelsloot en de watergang WM-02-08_A niet op de legger staat, terecht geen aanleiding gezien voor een ander oordeel. De legger is immers niet bepalend voor de vraag of ter plaatse een oppervlaktewaterlichaam aanwezig is. Zoals de Afdeling heeft overwogen in haar uitspraak van 18 februari 2026, ECLI:NL:RVS:2026:917, onder 7.2, volgt uit de definitieomschrijving van artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet dat een samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water in beginsel een (onderdeel van een) oppervlaktewaterlichaam is. Daarop zijn uitzonderingen mogelijk, die in het licht van de Kaderrichtlijn Water (Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid, PB 2000, L 327/1) wel beperkt moeten worden uitgelegd en toegepast in overeenstemming met de doelen van de Kaderrichtlijn Water. Of zo'n uitzondering zich voordoet moet van geval tot geval worden beoordeeld. In dit geval gaat het om een perceelsloot van ongeveer 500 m lang die langs het perceel van [appellante] en het daarop gelegen bassin loopt. Aan het westelijke uiteinde ligt de primaire watergang WM-02-08_A waarmee de perceelsloot via een duiker is verbonden. Ter onderbouwing hiervan heeft het dagelijks bestuur, naast de constatering van de toezichthouder, foto's van de duiker overgelegd. Hieruit leidt de Afdeling af dat de perceelsloot een, anders dan incidenteel aanwezige, watermassa is die in verbinding staat met ander oppervlaktewater. Niet is gebleken van factoren die aanleiding zouden kunnen zijn om een uitzonderingssituatie aan te nemen.

Uit het voorgaande volgt dat de perceelsloot in dit geval moet worden aangemerkt als een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 29-04-2026

ECLI: ECLI:NL:RVS:2026:2437

Zaaknummer: 202306792/1/R1

Wetsartikelen: 6.2 Waterwet en 6.6 Waterwet